

Hướng dẫn giải và trả lời câu hỏi trong bài Thực hành tiếng việt lớp 7 trang 48 Tập 1 bộ sách Cánh diều chính xác nhất, mời các em học sinh và phụ huynh tham khảo.

Soạn Ngữ văn lớp 7 Bài: Thực hành tiếng việt trang 48 (Cánh diều)

Câu 1 (trang 48 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Trong hai khổ thơ đầu của bài thơ Mẹ (Đỗ Trung Lai), các dòng thơ được bố trí thành từng cặp có sự tương phản (trái ngược) nhau về nghĩa. Hãy chỉ ra điều đó và cho biết cách bố trí như vậy có tác dụng gì.

Trả lời:

- Trong hai khổ đầu của bài thơ Đỗ Trung Lai các dòng thơ được bố trí thành từng cặp có sự đối lập (trái ngược) nhau về nghĩa:

+ **Cặp thứ nhất:** *Lung mẹ còng rồi*

Cau thì vẫn thẳng. Sự đối lập nhau trong cặp 1 là lung mẹ còng >< cau vẫn thẳng.

+ **Cặp thứ hai:** *Cau - ngọn xanh rờn*

Mẹ - đầu bạc trắng. Sự đối lập nhau trong cặp 2 là cau ngọn xanh >< đầu mẹ bạc trắng.

+ **Cặp thứ ba:** *Cau ngày càng cao*

Mẹ ngày một thấp. Sự đối lập nhau trong cặp 3 là cao cao >< mẹ thấp.

+ **Cặp thứ tư:** *Cau gần với trời*

Mẹ gần với đất. Sự đối lập nhau trong cặp 4 là cau gần trời >< mẹ gần đất.

- Sự bố trí các cặp câu với các hình ảnh đối lập nhau như vậy có tác dụng khắc họa hình ảnh người mẹ ngày một già, ngày một héo mòn theo thời gian.

Câu 2 (trang 48 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Nêu tác dụng miêu tả, biểu cảm của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong khổ thơ dưới đây:

Một miếng cau khô

Khô gầy như mẹ

Con nâng trên tay

Không cảm được lệ

(Đỗ Trung Lai)

Trả lời:

- Trong đoạn thơ có sử dụng hình ảnh so sánh: *cau khô* được ví như sự *khô gầy của mẹ*. Hình ảnh mẹ đặt song song với hình ảnh cau khô gợi lại trong chúng ta hình ảnh người mẹ gầy guộc, xanh xao cùng với làn da nâu ngăm ngăm và nhăn nheo. Hình ảnh so sánh nhẹ nhàng mà sao chua xót, đau đớn đến thế. Đọc những câu thơ mà lòng ta như thắt lại, rung rung. Người con nâng miếng cau khô trên tay như nhìn thấy hình ảnh *khô gầy* của mẹ mà xót xa “*không cảm được lệ*”. Một hình ảnh so sánh giản đơn mà có sức gợi và sức biểu cảm vô cùng lớn.

Câu 3 (trang 49 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Câu hỏi “Sao mẹ ta già?” trong bài thơ Mẹ (Đỗ Trung Lai) có tác dụng như thế nào đối với việc thể hiện tình cảm của tác giả?

Trả lời:

- Câu hỏi “Sao mẹ ta già?” trong bài thơ Mẹ (Đỗ Trung Lai) là một câu hỏi nhưng không nhằm mục đích mang lại câu trả lời mà dùng để bộc lộ tình cảm, cảm xúc của tác giả với mẹ. Nhìn thấy

hình ảnh mẹ gầy guộc, ngày một già đi mà không làm gì được bèn bắt lực thốt lên câu hỏi đó để thien sự đau đớn, xót xa có phần bất lực.

Câu 4 (trang 49 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Tìm các câu hỏi trong bài thơ Ông đồ (Vũ Đình Liên). Tác giả sử dụng những câu hỏi đó để biểu đạt điều gì?

Trả lời:

- Các câu hỏi trong bài thơ Ông đồ (Vũ Đình Liên) là:

+ Người thuê viết nay đâu?

+ Hồn ở đâu bây giờ?

- Những câu hỏi nhưng không để hỏi mà để bộc cảm xúc của tác giả trước nên Hán học bị mai một, lãng quên. Câu hỏi “*người thuê viết nay đâu*” vang lên như một lời ai oán, xót xa. Giờ đây, người ta chẳng còn chơi chữ, mua chữ, thay vào đó là những thú chơi của phương Tây. Cuối bài thơ một câu hỏi vang lên “*hồn ở đâu bây giờ*” như một sự cảm thương, nuối tiếc cho những giá trị truyền thống đã mất.